

GLOBALG.A.P. Sosyal Uygulamada Risk Değerlendirmesi (GRASP)

Genel Kurallar

TÜRKÇE SÜRÜM 2.0_EYLÜL22 (Şüphe durumunda İngilizce sürümü dikkate alınız.)

GEÇERLİLİK BAŞLANGICI: 1 EKİM 2022

ZORUNLULUK BAŞLANGICI: 1 OCAK 2024

İÇİNDEKİLER

1 GRUP GENEL KURALLARI VE GLOBALG.A.P. GENEL YÖNETMELİKLERİNİN UYGULANMASI.....	3
2 GRASP NORMATİF BELGELERİ.....	3
3 GRASP UYGULAMA SEÇENEKLERİ.....	3
3.1 GRASP'ın ürün işleme birimine (PHU) uygulanması	4
3.2 GRASP'ın iş gücü alt yüklenicilerine, diğer alt yüklenicilere ve ziyaretçilere uygulanması.....	4
4 BİREYSEL ÜRETİCİ VE ÜRETİCİ GRUBU GEREKLİLİKLERİ.....	4
5 GRASP KAYIT SÜRECİ	4
5.1 GRASP eklentisi için bir SK'ye kayıt.....	5
5.2 SK onay süreci.....	5
5.3 NIG olmayan ülkelerde değerlendirme sorumlularının özel kaydı	5
6 DENETİM SÜRECİ.....	6
6.1 Öz değerlendirmeler/Kurum içi çiftlik denetimleri.....	6
6.2 Üçüncü taraf değerlendirmeleri	7
6.3 Alt yüklenicili PHU'lar veya diğer dışarıdan kaynak kullanılan hizmetler için değerlendirme prosedürü.....	14
7 GRASP DEĞERLENDİRME SORUMLULARININ YETERLİK GEREKLİLİKLERİ.....	15
7.1 Resmi yeterlikler.....	15
7.2 Teknik beceriler, eğitim ve yeterlikler	15
7.3 Yeterlilik kanıtlarının saklanması	16
7.4 IHT yeterlikleri	17
7.5 GRASP'de kurum içi KYS ve çiftlik denetimleri için resmi yeterlikler	17
8 GRASP UYGUNLUK SİSTEMİ.....	18
8.1 GRASP değerlendirme sonuçları	18
8.2 Uygunluk belgesi kararı.....	19
8.3 GRASP değerlendirmesi ile birlikte habersiz birincil üretim yeniden sertifikasyon denetimi	19
8.4 GRASP'ta uyumsuzluk ve uygunsuzluk	20
8.5 Uygunluk belgesi ve değerlendirme döngüsü.....	20
8.6 Uygunluk belgesi bilgileri.....	20
8.7 Bütünleştirme programı.....	20
9 KARAR VERME/YÖNETİŞİM.....	20
10 TERİMLERİN TANIMLARI VE KISALTMALAR	21
10.1 Kısaltmalar	21
10.2 Tanımlar/Sözlük	21

1 GRUP GENEL KURALLARI VE GLOBALG.A.P. GENEL YÖNETMELİKLERİNİN UYGULANMASI

Bu belge, GRASP eklentisi için geçerli olan belirli kuralları açıklamaktadır. Bu kurallar, parametreler dahilinde ve GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerine ek olarak uygulanacaktır. Dolayısıyla, bu belgede açıklanmayan tüm gereklilikler için GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri ve GLOBALG.A.P. genel eklenti kurallarının geçerli sürümü uygulanacaktır. GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri her zaman GRASP değerlendirmesinin bütünlüğü, niteliği ve iyi uygulamasının korunması temelinde anlaşılmalı ve uygulanmalıdır. Dolayısıyla GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri, bu kurallara uygun şekilde, GRASP'ın niteliği ve konuları ile uyumlu bir biçimde yorumlanarak uygulanacaktır. GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri ve bu belge arasında çakışmaların olduğu durumlarda, GRASP değerlendirmesinin bütünlüğünü için daha iyi koruma sağlayan kural uygulanacaktır.

GRASP ilkeleri ve kriterleri (İ&K'ler) gönüllü olarak uygulanan gerekliliklerdir. Bunlara uyulması, GLOBALG.A.P. Entegre Çiftlik Güvencesi (IFA) sertifikası kapsamında ele alınmamaktadır.

2 GRASP NORMATİF BELGELERİ

GRASP için normatif belgeler, en yeni GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri, GLOBALG.A.P. genel eklenti kuralları ve GLOBALG.A.P. Sekreterliği tarafından GRASP için normatif belge olarak tanımlanmış diğer her türlü belgeyi içermektedir.

GRASP normatif ve destekleyici belgelerinin güncel listesine GLOBALG.A.P. web sitesinden ulaşılabilir.

3 GRASP UYGULAMA SEÇENEKLERİ

GRASP, ilgili bir IFA kapsamı ya da ürün ve üretim tesisleri açısından eşdeğer bir referans plana/AMC'ye uygulanabilir. GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerinde ve normatif belgelerde açıklanan süreçler ve kuralları izlemelidir.

GRASP yalnızca GLOBALG.A.P. birincil üretim standardında veya eşdeğer bir referans plana/AMC'ye göre geçerli sertifikası olan bir üreticiye uygulanacaktır. Geçerli sertifika seçenekleri, GLOBALG.A.P. web sitesinden incelenebilir.

Ayrıca, herhangi bir GRASP uygulaması için, işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahı için kriterlerin doğrulandığına dair delil gönderilmelidir. Uygunluk belgesinin alınması için bu kategoride tam uyumluluk gereklidir.

GRASP, üretici değerlendirmeden önceki yılda ya da sertifika döngüsünde herhangi bir iş gücü çalıştırmadığında geçerli olmamaktadır. Ancak:

- GRASP, değerlendirmeden önceki sertifika döngüsü veya yıl içinde işe alınmış iş gücü olmayan aile çiftlikleri için geçerlidir. Aile çiftliği gereken uyumluluk seviyesine ulaşır ve işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahı ile ilgili kriterleri tam uyumluluk içerisinde sağlarsa, bir uygunluk belgesi düzenlenecektir.
 - Aile çiftlikleri, işe alınmış çalışan bulunmadan ve GRASP kontrol listesinden seçili İ&K'ler üzerinden değerlendirilecektir.
- Çok tesisli üreticilerin (Seçenek 1 ve 3 – KYS ile çok tesisli) ve üretici grubu üyelerinin (Seçenek 2 ve 4 – Grup sertifikalandırması) işçi çalıştırmayan tesisleri, kurum içi ve kurum dışı GRASP KYS denetimlerinde dikkate alınacak ve işe alınmış çalışan bulunmadığı yönündeki değerlendirme için denetçi tarafından ziyaret edilecektir. Bu üreticiler, aynı zamanda işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahı ile ilgili kriterlere tam uyumluluk içerisinde olduklarına dair delil sunmak durumundadır.

3.1 GRASP'ın ürün işleme birimine (PHU) uygulanması

Yalnızca PHU'ları ya da üretici gruplarının kendi üretim tesislerini değerlendirmek mümkün değildir. GRASP, yalnızca ürün işleme GLOBALG.A.P. veya eşdeğer bir referans plan sertifikası kapsamına dahil edildiğinde PHU'lar için geçerlidir.

Böyle bir durumda, PHU/PHU'lar ve/veya üretici grubunun kendi üretim tesisi/tesisleri GRASP değerlendirmesine başka bir üye/tesis olarak dahil edilecek ve üretici grubu üyelerine/üretim tesislerine ek olarak değerlendirilecektir. PHU'lar ayrıca işçilerin iyiliği kriterleriyle tam uyumluluğun sağlandığına dair delil sağlayacaktır. "GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri – KYS uygulanan çok tesisli üreticiler ve üretici grupları için kurallar" geçerli olacaktır.

3.2 GRASP'ın iş gücü alt yüklenicilerine, diğer alt yüklenicilere ve ziyaretçilere uygulanması

GRASP, PHU sahasında veya üretim tesisinde tarımsal üretim için ana çiftçilik faaliyetleri kapsamında çiftlik iş gücü (çiftlik iş gücü ve ekipmanı, çiftlik iş gücü ve malzemesi, çiftlik iş gücü, malzeme ve ekipmanı birleşimi dahil) sağlayan tüm alt yükleniciler için uygulanabilir. Bu işçiler/çiftlik iş gücü türleri, GRASP değerlendirmesine dahil edilecektir. "Ana çiftçilik faaliyetleri" terimi, doğrudan ürünün üretimi ile ilgili olan faaliyetleri ifade etmektedir (ör. meyve ağaçlarının budanması dahil ancak bir çiftlikte ahır inşa edilmesi hariç).

SK'ye kayıt sırasında, üretici SK'yi alt yüklenicilere devredilen iş gücü faaliyetleri konusunda bilgilendirmelidir. Üretici, iş gücü alt yüklenicisinin veya istihdam kurumunun GRASP gerekliliklerine uygun davranmasını sağlamak zorundadır.

Denetçi bir GRASP bütünlük sorunu riski bulunduğu tespitinde bulunmadıkça diğer alt yükleniciler GRASP değerlendirmesine dahil edilemez.

Çiftlikte alt yüklenici personelinin bulundurulmasını gerektiren dışarıdan kaynakla gerçekleştirilen faaliyetler/ziyaretçiler için SK üreticinin alt yüklenici personeli çiftlikteyken insan hakları ve yerel kanunlara uyumsuzluk konusunda sıfır tolerans politikasını (GRASP insan hakları politikası) iletilmediğini kontrol edecektir.

4 BİREYSEL ÜRETİCİ VE ÜRETİCİ GRUBU GEREKLİLİKLERİ

Tüm GRASP başvuru sahipleri bireysel ve üretici grubu seviyesindeki gereklilikler konusunda GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerini izlemelidir.

5 GRASP KAYIT SÜRECİ

Herhangi bir GRASP kaydı konusunda, GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri ve GLOBALG.A.P. genel eklenti kuralları izlenecektir. Aşağıdaki GRASP'a özgü kurallar da geçerli olacaktır:

	İzin Verilen	Yasaklı
Aynı ürünün birden fazla SK'de kaydedilmesi		X
Aynı ürünün birden fazla Seçenek kapsamında (bireysel üretici ve üretici grubu üyesi olarak) kaydedilmesi		X
Farklı ülkelerdeki üretim tesislerinin kaydedilmesi (GLOBALG.A.P. Sekreterliği yalnızca bireysel bazda istisnalar tanımaktadır)		X

Başvuru sahibi, GRASP kaydını birincil üretim standardı için başvurduğu SK'de gerçekleştirmelidir.

Başvuru sahibi, kayıttan önceki yıl kaç işçisi olduğu ve önceki değerlendirme döneminde cinsiyete göre işe alınan işçilerin türü (kalıcı, mevsimlik vb.) hakkında bilgileri dahil etmelidir.

Başvuru sahibi, alt yüklenici iş gücünün çalıştırılıp çalıştırılmadığını ve çalıştırılmış olması halinde kayıttan önceki yılda bu durumda çalışan işçi sayısını belirtmelidir.

Başvuru sahibi, çiftliğin aile çiftliği olarak (çekirdek aile işletmesi) işletilip işletilmediğini ve çalışan aile ferdi sayısı ile grup içindeki aile ilişkisini belirtecektir.

KYS'si olan başvuru sahipleri, toplam üretici grubu üyesi/üretim tesisi sayısını ve bunlardan hangilerinde işçi bulunduğunu ve hangilerinde bulunmadığını belirtecektir.

5.1 GRASP eklentisi için bir SK'ye kayıt

- Bir GLOBALG.A.P. onaylı SK'nin GLOBALG.A.P. birincil üretim denetimleri için *halihazırda sertifika almış* denetçilerini kullandığı durumlarda, bu denetçiler bu belgede belirtilen ilave yeterlik gerekliliklerine uymaları şartıyla GRASP değerlendirmelerini yürütme iznine sahip olacaktır. GRASP eklentisi için GRASP değerlendirme görevlilerinin bir listesi GLOBALG.A.P. BT Sistemlerine kaydedilmiş olmalıdır.
- Onaylı SK'ler, GLOBALG.A.P. birincil üretim denetimleri için gerekli vasıfları haiz olmayan ancak onaylı sosyal denetçi olan denetçileri GRASP değerlendirmeleri sırasında GLOBALG.A.P. denetçilerine eşlik etmek için görevlendirebilir. Bu sosyal denetçiler, bu belgede belirtilen resmi becerilere uymalıdır.

5.2 SK onay süreci

SK onayı için bir koşul olarak, başvuru sahibi SK'nin denetimleri gerçekleştirmek için en az bir onaylı GRASP denetçisi ve SK karar verme komitesi için bir onaylı GRASP denetçisi olmalı, bunların her ikisi de tüm geçerli yeterlik gerekliliklerini tamamlamış olmalıdır. SK, bir kurum içi eğitimci (IHT) görevlendirecek ve GRASP IHT eğitimini tamamlayacak ya da en azından bu eğitime kaydolacaktır.

Onay aşağıdakilerden tümü geçerli olduğunda verilecektir:

- Bir personelin onaylı SK IHT'nin GRASP kurum içi eğitimine katılmış ve uygun olduğunda GRASP testinden geçmiş olması.
- Bir SK IHT olarak onaylanmış bir personelin GRASP kurum içi eğitimine katılmış ve uygun olduğunda GRASP testinden geçmiş olması.
- CB, GLOBALG.A.P. birincil üretim standartları dahilinde herhangi bir kapsam için akredite edilmiş olmalıdır.

5.3 NIG olmayan ülkelerde değerlendirme sorumlularının özel kaydı

Ulusal yorumlama kılavuzu (NIG) olmayan ülkelerde GRASP değerlendirmesi yapan SK'ler, özel bir kayıt sürecinden geçecektir.

SK, GLOBALG.A.P. web sitesindeki çevrim içi başvuru formunu doldurarak ya da GLOBALG.A.P. Sekreterliği ile iletişime geçerek NIG'nin bulunmadığı ülkelerde özel kayıt için başvuruda bulunabilir.

NIG olmayan bir ülkede GRASP değerlendirmesi yapılması için gereklilikler:

Değerlendirme sorumlusu, yeterlikleri ve teknik becerilerinin bu belgede belirtilen şekilde değerlendirmenin yapılacağı ülkeye uygun olduğunu göstermelidir.

- SK, GRASP gerekliliklerinin yerel mevzuata nasıl karşılık geldiğine dair bir açıklama içeren bir taslak GRASP NIG'leri belgesi sağlamalıdır. Bu belge, IHT tarafından gözden geçirilip onaylanmalıdır.
- Bu belge, NIG dışı bir ülkede GRASP değerlendirmeleri başvurusuyla birlikte sunulmalıdır.

Bir NIG'e katkıda bulunma süreci hakkında bilgi almak için lütfen GLOBALG.A.P. web sitesindeki GRASP normatif ve destekleyici belgelerine "NIG olmayan ülkelerde GRASP NIG'lerinin ve değerlendirmelerin geliştirilmesi için kılavuz" başvurun.

6 DENETİM SÜRECİ

En yeni GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri ve GLOBALG.A.P. genel eklenti kurallarına ek olarak GRASP için uygulanabilecek destekleyici belgelerde sağlanan aşağıdaki GRASP'a özgü kural ve talimatlar geçerli olacaktır (bu belgelerin bir listesi GLOBALG.A.P. web sitesinden bulunabilir):

6.1 Öz değerlendirmeler/Kurum içi çiftlik denetimleri

- a) Tüm üreticiler için GRASP öz değerlendirmesi veya kurum içi çiftlik denetimi, GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerinde belirtildiği gibi zorunludur. Öz değerlendirme/kurum içi çiftlik denetimi, PHU'ları içerir. Her iki durumda da işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahı ile ilgili kriterlere tam uyumluluğun doğrulanması rapora dahil edilmelidir.
- b) Hem öz değerlendirme hem de kurum içi çiftlik denetimi GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerinde belirtilen şekilde yürütülmelidir.
- c) Tüm İ&K'lerin tüm geçerli tesisler/üreticiler için uygun şekilde denetlendiğinden emin olmak üzere GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerinde belirtildiği gibi, öz değerlendirme/Kurum içi çiftlik denetimi mevcut işçi sayısının yıl/üretim döngüsü içinde çalıştırılan iş gücünü temsil edecek düzeyde olduğu (özellikle alt yüklenici ve mevsimlik iş gücü) ve tarımsal faaliyetlerin gerçekleştirildiği (ör. yoğun dönem veya hasat sezonu sırasında) bir dönemde gerçekleştirilmelidir.
- d) Kurum içi çiftlik denetiminde gereken delil sunma yöntemlerinin belirlenmesi için ülke risk seviyesi kontrol edilmeli ve buna uyulmalıdır. Mülakatlar (geçerli olduğunda) yapılacak ve belgeler karşılaştırmalı olarak incelenecektir. Bu konu ile ilgili bilgiler, özet raporlara dahil edilecektir. Bu kural, KYS'si olmayan Seçenek 1 ve Seçenek 1 çoklu tesisleri kapsamında yapılan öz değerlendirmeler için geçerli değildir.
- e) Tüm GRASP öz değerlendirmelerinde/Kurum içi çiftlik denetimlerinde değerlendirilen her İ&K için uyumlu olunmayan Majör Zorunluluk ve Minör Zorunluluk İ&K'lerinin tamamında yorumlar ve açıklamalar eklenmelidir. Özet raporlar, üreticinin GRASP gerekliliklerine nasıl uyduğuna dair tarafsız deliller (ör. geçerli olduğunda mülakatlar) ve bilgiler sağlamalı ve tanımlanan uyumsuzlukları ve/veya uygunsuzlukları listelemelidir. Belgelerin örneğinin alındığı yorumlar ve belgeler, hangi işçiler ile mülakat yapıldığı gibi yorumlar ve deliller tesis ve ürüne özgü olmalı ve tüm uygulanabilir üretim tesisleri ve ürünler için tüm İ&K'lerin uygun biçimde denetlendiğinden emin olmak üzere kontrol listesine dahil edilmelidir.

6.2 Üçüncü taraf değerlendirmeleri

- a) GRASP, bağımsız ve nihai onay almış bir CB tarafından yürütülecek bir üçüncü taraf değerlendirmesini gerektirir. Bu üçüncü taraf değerlendirmesi, GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerinde ve bu belgede tanımlanan şekilde gereklilikleri karşılayan denetçiler tarafından gerçekleştirilecektir.
- b) GRASP değerlendirmesi, GLOBALG.A.P. birincil üretim denetimi ve SK KYS denetimi ile birlikte yürütülmelidir.
- c) GRASP değerlendirmesi, GLOBALG.A.P. birincil üretim denetimi ve SK KYS denetimini gerçekleştiren SK tarafından yürütülmelidir.
- d) GRASP değerlendirmesi gerçekleştirilebilir ancak üreticinin işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahı konusunda üreticinin tam uyumluluğunun doğrulanması sonrasında bir uygunluk yazısı verilecektir.
- e) Denetçi, Seçenek 1, Seçenek 2 ve aile çiftlikleri için uygun şekilde GRASP kontrol listesini kullanacaktır. Bunların tümü GLOBALG.A.P. BT sistemlerinde mevcuttur.
- f) Değerlendirmenin gerçekleştirilmesi öncesinde, denetçi ülke risk seviyesini kontrol edecek ve gereken delil yöntemlerini belirleyecektir. Ayrıca, denetçi değerlendirme günü ziyaret edilen çiftlikte mevcut bulunan işçi sayısını kontrol edecek ve kaydedecektir (istihdam, göçmenlik durumu ve cinsiyete göre). Denetçi, belge inceleme için doğru örnek boyutlarını ve uygulanabilir olduğunda mülakatlar için örnek boyutunu uygulayacaktır. GLOBALG.A.P. web sitesindeki normatif belgelerde kurallar bulunabilir.
- g) GRASP'ın sosyal niteliği gereği, tüm kurum dışı değerlendirmelerde irdelenen her İ&K için tüm durumlarda açıklama ve yorum (Evet/Hayır) eklenmelidir. Yorumlar ve açıklamalar (ör. hangi belgeden/belgelerden örnek alındığı) tesise özgü olmalı ve tüm kontrol noktalarının uygun şekilde değerlendirildiğini gösterecek biçimde, İ&K'ler ile birlikte sunulmalıdır. Açıklama yapılmaması için sorumluluk SK'ye aittir.
- h) SK tarafından gerçekleştirilen değerlendirme faaliyetinin eksiksiz bir yazılı özeti verilecektir. Bu, üreticinin GRASP gerekliliklerine nasıl uyduğuna dair tarafsız deliller ve bilgiler sağlamalı ve geçerli olduğunda tanımlanan uyumsuzlukları ve/veya uygunsuzlukları listelemelidir. Belgelerin örneğinin alındığı yorumlar ve belgeler, hangi işçiler ile mülakat yapıldığı gibi yorumlar ve deliller tesis ve ürüne özgü olmalı ve tüm uygulanabilir üretim tesisleri, PHU'lar ve ürünler için tüm İ&K'lerin uygun biçimde denetlendiğinden emin olmak üzere kontrol listesine dahil edilmelidir.
- i) Denetim Çevrim İçi Merkezinde "Şirket açıklaması" şirket hakkında nitel bilgileri (kuruluş, üretim tesislerinin, PHU'ların konumu) ve (sorumlu/insan kaynakları) ofisi ve geçerli olduğunda, faaliyetlerin farklı sezonları ve iş gücü işe alma aralıkları/dalgalanma vb.) içermelidir.
- j) Kurum dışı GRASP KYS denetimi sırasında, IFA KYS kontrol listesi kullanılacaktır. GRASP uyumluluğu (Evet/Hayır) ile ilgili yorumlar her zaman, her geçerli İ&K'ye eklenmelidir. Bir İ&K'nin GRASP için geçerli olmadığı düşünüldüğünde, uygulanamazlık için tam gerekçe dahil edilmelidir. Gerekçe sunulmaması için sorumluluk SK'ye aittir.
- k) Sorumlu kişilerin veya diğer işçilerin adları ve kişisel verileri GRASP kontrol listesinin herhangi bir yorum veya açıklama kısmına girilmemelidir. Bunun yerine, baş harfler/diğer kısaltmalar kullanılmalıdır. Alternatif olarak, işçinin pozisyonu veya üretici/şirket tarafından atanan kurum içi kodlar/numaralar kullanılabilir.

- l) İşçilerin diğer kişisel verileri (ör. sözleşme, saat kayıtları, maaş çekleri) denetçinin erişimine açık olmalı ve işveren tarafından sağlanmalıdır. Verilerin uygun şekilde toplanmasının ve şeffaflığın sağlanması için işverenler tarafından kullanılabilir, kişisel verilerin korunması konulu bir belge oluşturulmuştur. Gerekli olduğunda ve işçiler tarafından talep edildiğinde, işveren bu bilgileri işçilere de iletmelidir.
- m) Bir GRASP NIG'in mevcut olduğu ülkelerde, SK bunu işçilere daha fazla koruma sağlayan kuralı uygulayarak kullanacaktır. GRASP daha fazla koruma sağlıyorsa, yerel kanunu geçersiz kılacak ve yerel kanunun daha fazla koruma sağladığı durumlarda, GRASP İ&K'leri geçersiz kılınacaktır. NIG'deki bir yönetmelik, doğrulama olmadan uyumluluk sağlayamaz. NIG'de bir konunun çıkarılması, her zaman GRASP İ&K'leri uygulanarak düzeltilmelidir. Ancak bir konunun NIG'e eklenmesi, GRASP İ&K'lerinde bir modifikasyon veya değişiklik yapılmasına izin vermez.

6.2.1 İş gücü alt yüklenicileri için değerlendirme prosedürü

- a) SK, üreticinin GRASP değerlendirmesi sırasında üreticinin sorumluluğu ve özen görevinin bir parçası olarak alt yüklenici iş gücünün GRASP İ&K'lerine uyumluluğunu değerlendirir.
- b) SK'ye iş gücü alt yüklenicilerinin GRASP uyumluluğuna dair deliller sağlama sorumluluğu üreticiye aittir. SK alt yüklenicide gerekli delillerin eksik olması (ör. belge eksikliği veya delillere erişim olmaması) nedeniyle uyumluluğu doğrulayamazsa ilgili İ&K için bir uyumsuzluk bildirilecektir.
- c) SK iş gücü alt yüklenicisinin tesislerinde bir ofisi/üretim tesisini ziyaret etmeyi seçebilir. Şüphe bulunan durumlarda iş gücü alt yüklenicileri GLOBALG.A.P. son onaylı SK'lerinin bir fiziksel SK denetimi yoluyla GRASP değerlendirmelerinin doğrulamasını yapma izni bulunduğunu kabul etmelidir (üretici ile ticari anlaşmalarında). Bu maddenin dahil edilmesi, üreticinin sorumluluğundadır.
- d) Alt yüklenici iş gücü faaliyetlerinin değerlendirilmesi sırasında iletilen uyumsuzluklar, üreticinin uyumsuzluğu olarak kaydedilecektir. Bu uyumsuzluklar, GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerinin izlenmesiyle düzeltici eylemlerde bulunmasına tabidir. Üretici, denetçiye uyumsuzluğun düzeltildiğine dair delil sağlayacaktır. Düzeltmeler alt yüklenici tarafından uygulanmazsa, üretici bir uyarıda bulunduğu ve/veya alt yüklenicinin yanıt vermemesi sonrasında ticari ilişkinin sonlandırıldığına dair bir delile sahip olmalıdır.
- e) Kurum içi KYS denetiminde veya öz değerlendirmede alt yüklenicinin uyumsuzluğu kaydedilmişse ve herhangi bir düzeltme yoluna gidilmemişse öz değerlendirme/kurum içi KYS denetimi ile ilgili kriterlerde SK bir ek uyumsuzluk bildirecektir. Düzeltme yoluna gidilmesi, yazılı bir düzeltme talebi olarak tanımlanmaktadır. Düzeltme kanıtı alınana kadar talep edilen düzeltmelerin takip edilmemesi durumunda, üretici de uyumsuz olarak kabul edilecektir.
- f) İş gücü alt yüklenicisinin GLOBALG.A.P. sertifikasyonunun aynı kapsamı (işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahı ile ilgili GRASP İ&K'leri ve IFA İ&K'leri) için geçerli, resmi ve güncel bir sosyal denetleme/uyumluluk delili mevcutsa, değerlendirme sorumlusu iş gücü alt yüklenicisinin uyumluluğun doğrulanması seçeneğini göz önünde bulundurabilir. Kanıt, üreticiye sağladıkları ile aynı şekilde olmalıdır. Alt yüklenicinin denetim/uyumluluk delili, doğrulama ile grup seviyesinde, kurum dışı değerlendirmeye dahil edilen her üretici grubu üyesinde veya üretici grubunun imzaladığı ticari sözleşmenin bir parçası olarak sağlanabilir.
- g) Tüm alt yüklenici iş gücü değerlendirmesi durumlarında, değerlendirme sorumlusu kontrol listesindeki her İ&K'ye açıklamalar (evet/hayır) ekleyecektir.

6.2.2 Alt yüklenicilere veya çiftliğin diğer ziyaretçilerine iletme görevi.

- Ziyaretçiler ve iş gücü alt yüklenicileri dışındaki alt yükleniciler GRASP kapsamında değildir ve bu taraflar değerlendirilmeyecektir.
- Üretici, GRASP için kayıtlı olan üretici tesislerine giren ziyaretçilere ve ziyaret eden alt yüklenicilere üreticinin insan hakları politikası ile ilgili uyumsuzluklara tolerans gösterilmeyeceği bilgisini iletmekten sorumludur.
- Üretici, aşağıdaki hususlara dair delilleri SK'ye sunacaktır:
 - Üreticinin ziyaretçilere ve ziyaret eden alt yüklenicilere üreticinin insan hakları ve yerel kanunlarının ihlallerine karşı sıfır tolerans politikasını iletmış olduğu.
 - Çiftlikte ihlallerin tespit edilmiş olması durumunda üreticinin üretici tesislerindeki faaliyetlerin derhal sonlandırılmasını talep ettiği.
- İletişime ya da faaliyetin derhal durdurulma talebine dair delil eksikliği, GRASP kontrol listesinde insan hakları politikasının alt yüklenicilere iletilmesi görevine uyumsuzluk olarak bildirilecektir.

6.2.3 KYS'si olmayan Seçenek 1 bireysel üretici kapsamında değerlendirme

- Kurum dışı değerlendirme sırasında öz değerlendirmelerin sonuçları/düzeltilmeleri doğrulanır. Kurum içinde her bir üretim tesisi değerlendirilmelidir.
- İlk ve sonraki değerlendirmelerde, SK, denetim süreçleri için GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerini izleyecektir. İşçi mülakatlarının kolaylaştırılması için değerlendirmenin yapılacağı zamanda değerlendirme gününde işçilerin müsaitliği ve değerlendirme gününde işçi temsilciliğinin mevcut/erişilebilir olması hususları dikkate alınacaktır. Yalnızca işçilerin mevcut olmadığı durumlarda değerlendirme yeniden planlanacaktır.

	İlk yıl ve sonraki yıllar
Üretici öz değerlendirmesi	1. Her yıl, tüm kapsam (tüm kayıtlı ürünler, üretim tesisleri ve IFA ya da eşdeğer standart için kayıtlı olan PHU'lar)
SK Denetimi	1. İlk: Tüm kapsam (tüm kayıtlı ürünler, üretim tesisleri ve IFA ya da eşdeğer standart için kayıtlı olan PHU'lar) – haberli 2. Sonraki: Her yıl, tüm kapsam (tüm kayıtlı ürünler, üretim tesisleri ve IFA ya da eşdeğer standart için kayıtlı olan PHU'lar) – haberli olarak yapılır ancak %10 ihtimalle habersiz olarak gerçekleştirilebilir

- SK, harici olarak GRASP kontrol listesini üretim tesisleri ve merkezi PHU için bir örneği (toplam sayının kare kökü) inceleyerek ve GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerindeki örnek kurallarını izleyerek gerçekleştirecektir. Nihai GRASP raporu, ziyaret edilen tüm üretim tesisleri ve PHU'nun değerlendirme notları ile sonuçlarını bir araya getirerek, tesisler arasındaki farklılıkları gösterir.

- d) Örneğe dahil edilen ve işçisi olmayan üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri, değerlendirmeden önceki yılda/üretim döngüsünde işe alınmış iş gücü bulunmadığının ve işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahı için İ&K'lere uyumluluğun tam olduğunun doğrulanması amacıyla harici olarak değerlendirilecektir. SK, diğer eylemlerine ek olarak, yönetim ile mülakatlar gerçekleştirecek, işçilerin sağlığı ve güvenliği, kişisel koruyucu ekipman ve birincil üretim sertifikasyon kontrol listesinin diğer refah konuları için eğitim hakkındaki bilgileri karşılaştırmalı olarak kontrol edecek, çiftlikteki koşulları dikkate alacak, üreticinin resmi öz beyanlarını kontrol edecek, üretimi inceleyecek ve IFA denetiminin hasat verimi verileri ile karşılaştırmalı kontrol gerçekleştirecektir.

6.2.4 KYS'si olan Seçenek 1 çoklu tesis ve Seçenek 2 grup sertifikasyonu (üretici grubu üyeleri, PHU'lar ve üretici grubunun kendi üretim tesisi) kapsamında değerlendirme

- a) Kurum içi KYS denetiminin sonuçları, üretici grupları ve KYS'si olan Seçenek 1 çoklu tesisleri için GRASP kurum içi kontrol listelerinde saklanacak ve özetlenecektir.
- b) Bir GRASP onaylı SK tarafından gerçekleştirilen yıllık kurum dışı değerlendirmede KYS'nin GRASP İ&K'leri bağlamında nasıl işlev gösterdiğini belirlemek üzere IFA KYS kontrol listesini kullanmaktadır. KYS prosedür ve sistemlerinin GRASP'ın kapsamına uygulanabilirliğini değerlendirir ve kontrol eder (ör. tüm üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri kurum içi değerlendirmeden geçmiştir).
- c) Denetçi, IFA KYS kontrol listesini kullanarak GRASP KYS'sinin uygulanma seviyesini değerlendirecek, genel sonucu kurum içi denetim ve SK KYS denetimi sonuçlarına dayalı olarak GRASP İ&K'lerinde KYS İ&K'sine kopyalayacaktır. Ayrıca, GRASP İ&K'lerine yorumlar ekleyecektir. Buna ek olarak, değerlendirme sorumlusu kurum içi KYS denetiminin yürütülüp yürütülmediğini ve sonuçlarını inceleyecektir.
- d) IFA sertifikasyonu olan tüm üretici grup üyeleri, üretim tesisleri ve birimler, GRASP için tescillenmeli ve GRASP değerlendirmesinde örnekleme için değerlendirilmelidir. Üretici grubu üyeleri, üretim tesisleri ve PHU'lar için örnek alınırken, SK değerlendirmesinde GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri izlenecektir. Örnek, her zaman IFA denetimi için seçilenin aynısı olmalıdır.
- e) SK GRASP için bir üretici grubunun tüm üreticilerini değerlendirmez ancak bu belgedeki kurallarla birlikte GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerinin örnek alma kurallarını izleyerek üretici sayısının kare köküne eşit sayıda bir örnek belirler. Her bir üreticinin uyumluluğunu belirlemek SK'nin sorumluluğunda değildir (bu sorumluluk başvuru sahibine aittir). SK, başvuru sahibinin kurum içi kontrollerinin uygun olup olmadığını değerlendirecek ve bunu SK KYS denetimi yoluyla yapacaktır.
- f) İlk değerlendirmede, takip değerlendirmesinde ve sonraki değerlendirmelerde SK denetim süreçleri ile ilgili GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerini izleyecektir (özet için bkz. tablo 2). İşçi mülakatlarının kolaylaştırılması için değerlendirmenin zamanlamasında (ve takip ile yeniden sertifikasyon ziyaretlerinin zamanlamasının belirlenmesinde) işçilerin müsaitliği ve değerlendirme gününde üretici grubu üyelerinin üretim tesisinde işçi temsilciliğinin bulunması/erişilebilirliği dikkate alınacaktır. Sonuç olarak oluşturulan örnek üretim tesisinde iş gücünün ya da işçi temsilciliğinin bulunmadığı üretim grubu üyelerini içerdiğinde, aşağıdakiler uygulanır:
- Denetçi, işçilerin ve işçi temsilciliğinin bulunmamasının nedenlerini doğrulayacaktır.
 - GRASP'a göre değerlendirilmeyen üretici grubu üyelerini gösteren raporda, denetçi işçilerin bulunmasının nedenlerinin doğrulamasına notlar ekleyecektir. Değerlendirmenin devamlılığı ve bütünlüğü dikkate alınarak SK ziyareti belge incelemesi yapmak için değerlendirebilir (düşük riskli ülke örneği alma kuralları geçerli olduğunda).

- Denetçi, işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahı için İ&K'lere tamamen uyulup uyulmadığını, denetim sırasında işçilerin mevcut olup olmadığını ve GRASP değerlendirmesi için durumun (iş gücü mevcut olan durum) nasıl farklı olduğunu teyit edecektir. Bu doğrulama için notlar ve açıklamalar rapora dahil edilecektir.
- Bir sonraki en yakın değerlendirmede veya takip değerlendirmesinde/sonraki değerlendirmede, SK üretici grubu üyelerinde işçi bulunmasını şart koşarak bu üretici grubu üyelerini değerlendirmeye dahil edecektir.

Tablo 2 İFA v6 Smart için denetimlere genel bakış

	İlk denetim	Sonraki denetim
Üretici grubu/KYS'li çoklu tesis tarafından kurum içi olarak		
İç KYS denetimi	Tam KYS	Tam KYS
Kurum içi çiftlik denetimi	Tüm kapsam (tüm kayıtlı üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri ve İFA ya da eşdeğer standart için kayıtlı olan PHU'lar)	Tüm kapsam (tüm kayıtlı üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri ve İFA ya da eşdeğer standart için kayıtlı olan PHU'lar)
SK tarafından haricen		
SK KYS denetimi	Sertifikasyon denetimi Tam KYS + işletim halinde, kayıtlı merkezi PHU'ların toplam sayısının kare kökü; SK çiftlik denetimleri öncesinde. (Su ürünleri için tüm PHU'lar)	Yeniden sertifikasyon denetimi Tam KYS + işletim halinde, kayıtlı merkezi PHU'ların toplam sayısının kare kökü; her yıl, SK çiftlik denetimleri öncesinde. (Su ürünleri için tüm PHU'lar)
Habersiz SK KYS denetimi	-	Yeniden sertifikasyon denetimi Tüm KYS'si olan çoklu tesis üreticilerinin/üretici gruplarının en az %10'u

	İlk denetim	Sonraki denetim
SK çiftlik denetimleri	Sertifikasyon denetimi (Minimum olarak) kayıtlı üretici grubu üyelerinin/üretim tesislerinin toplam sayısının kare kökü	Yeniden sertifikasyon denetimi a) Önceki SK takip denetimi sırasında uyumsuzluklar tespit edildiyse: (minimum olarak) kayıtlı üretici grubu üyelerinin/üretim tesislerinin fiili sayısının kare kökü veya b) Önceki SK takip denetimi sırasında uyumsuzluklar tespit edilmediyse: (minimum olarak) kayıtlı üretici grubu üyelerinin/üretim tesislerinin fiili sayısı <i>eksi</i> önceki SK takip denetimi sırasında denetlenen üretici grubu üyelerinin/üretim tesislerinin sayısının kare kökü
	Sertifika geçerliliği sırasında SK takip denetimi (Minimum olarak) onaylı üretici grubu üyelerinin/üretim tesislerinin fiili sayısının kare kökünün %50'si	Sertifika geçerliliği sırasında SK takip denetimi (Minimum olarak) onaylı üretici grubu üyelerinin/üretim tesislerinin fiili sayısının kare kökünün %50'si

- g) Üretici gruplarının kendi üretim tesisini değerlendirmek mümkün değildir. Üretici grubunun kendi üretim tesisi, Seçenek 2 üretici grup üyeleri değerlendirmesinin örneğinde ek bir üretici grubu üyesi olarak sayılmalıdır.

Örnek: GRASP uygulaması olan üretici grup üyelerinin sayısı 100'dür; ancak üretici grup üyeleri tarafından temin edilen ürün, grup tarafından kendi tarlalarında da yetiştirilmektedir. Dolayısıyla SK'nin değerlendirdiği üretici sayısı, 101'in kare kökü yani 11'dir ve bu şekilde kendi sahasındaki üretimi içermektedir.

- h) GRASP KYS prosedürlerinin uygulandığından emin olunması amacıyla, bir üretici grubunun bir parçası olduklarında işçileri olmayan üreticiler/üretim tesisleri ve işe alınan işçisi olmayan aile çiftlikleri de GRASP KYS denetimine dahil edilmelidir.
- i) Sertifikasyon döngüsü sırasında bir üreticinin/üretici grubunun parçasını oluşturan ve normalde işçi işe almayan üreticiler/üretim tesislerinin (aile işletmeleri dahil) işçileri işe alması halinde, GRASP benzer şekilde uygulanacak ve yeni bir kurum içi GRASP KYS denetimi ve çiftlik denetimi (tüm GRASP İ&K'leri dahil) gerçekleştirilecektir. Bu GRASP KYS denetimi, işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahı ile ilgili İ&K'lere tam uyumluluğun doğrulanmasını içerecektir. Bu, işçilerin mevcut olduğu bir dönemde gerçekleştirilecektir.
- j) Bir sertifikasyon döngüsü sırasında bir üreticinin/üretici grubunun parçasını oluşturan ve normalde işçi işe almayan üretici grubu üyeleri/üretim tesislerinin (aile işletmeleri dahil) işçileri işe alması halinde, KYS üyesi bu üyeleri/tesisleri SK'ye bildirecektir. Bu üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri bir sonraki en yakın kurum dışı GRASP değerlendirmesine dahil edilecektir.
- Bunun uygulanabilir olmadığı ya da işçilerin mevcut bulunmayacağı durumlarda, üretici grubunun KYS yöneticisi tarafından bildirimde bulunulması sonrasında ilgili üretim tesisinde GRASP değerlendirmesi yürütülecektir.

- İlgili GRASP değerlendirmesi, düzeltilmeyen uyumsuzluklar ile sonuçlanırsa SK grubun değerlendirme delilinin değiştirilmesi için bu hususu derhal GLOBALG.A.P. Sekreterliğine iletacaktır.
- k) İşçileri olmayan Üretici grubu üyeleri/Üretim tesisleri KYS ile GRASP değerlendirmeleri sırasında kurum dışı örneğin bir parçasını oluşturacaktır. Örneklerin birleşimi, üretici grubundaki aile çiftliklerinin ve işçisi olmayan üretici grubu üyelerinin yüzdesini yansıtmalıdır. SK tarafından bir fiziksel kurum dışı değerlendirme yürütülmesi gereklidir.
- Örnek: Bir üretici grubunda, GRASP'a kaydolmuş 100 üye mevcut. Bu üyeler arasından 20'sinin işçisi yok. SK, karekök değeri olarak 10 üreticiyi değerlendirecektir ve bunlardan 2'sinin işçisinin olmaması gerekmektedir.
- l) Örneğe dahil edilen işçisi olmayan üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri, değerlendirmeden önceki yılda/üretim döngüsünde işe alınmış iş gücü bulunmadığının ve işçilerin sağlığı ve güvenliği için İ&K'lere uyumluluğun tam olduğunun doğrulanması amacıyla harici olarak değerlendirilecektir. SK, diğer adımlara ek olarak, yönetim ile mülakatlar gerçekleştirecek, işçilerin sağlığı ve güvenliği, kişisel koruyucu ekipman ve birincil üretim sertifikasyon kontrol listesinin diğer refah konuları için eğitim hakkındaki bilgileri karşılaştırmalı olarak kontrol edecek, çiftlikteki koşulları dikkate alacak, üreticinin resmi öz istihdam beyanlarını kontrol edecek, üretimi inceleyecek ve belgeleri IFA denetimlerinin hasat verimi verileri ile karşılaştırmalı olarak kontrol edecektir.
- m) Örneğe dahil edilen aile çiftlikleri, yukarıdaki koşullar için (işe alınan iş gücü eksikliği) ve GRASP kontrol listesindeki seçili İ&K'ler üzerinden değerlendirilecektir. İlgili İ&K'ye bir uyumluluk seviyesi ve yorumlar (evet/hayır) eklenecek ve "geçerli değil" seçeneği işaretlenemeyecektir.
- n) Bir üreticinin/üretici grubunun değerlendirmenin 12 aylık geçerlilik süresi içinde yeni üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri (işçisi olmayan) ekleme talebinde bulunması halinde, aşağıdaki kurallar ile birlikte sertifikaya ek üretici grubu üyelerinin/üretim tesislerinin kaydedilmesi ile ilgili GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri geçerli olacaktır:
- Ekleme öncesinde, yeni üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahı ile ilgili İ&K'lere tamamen uyduklarını göstermelidir.
 - Üretici grubu, her üretici grubu üyesi için bir kurum içi KYS denetimi gerçekleştirecektir.
 - SK, üretici grubu üyelerini GRASP uygunluk belgesine eklemeyen önce bu yeni üretici grubu üyelerinin kurum içi değerlendirmelerini isteyecektir.
- o) Bir üreticinin/üretici grubunun değerlendirmenin 12 aylık geçerlilik süresi içinde yeni üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri (aile işletmeleri veya işçileri olan üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri) ekleme talebinde bulunması halinde, aşağıdaki kurallar ile birlikte sertifikaya ek üretici grubu üyelerinin/üretim tesislerinin kaydedilmesi ile ilgili GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri geçerli olacaktır:
- Eklenen yeni üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri onaylanmış üretici grubu üyesi/üretim tesisi sayısını halihazırda GRASP değerlendirmesinden geçmiş üretici grubu üyesi/üretim tesisi sayısının %10'u kadar artırıyorsa, aşağıdakiler geçerli olacaktır:
- Üretici grubu, işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahı ile ilgili IFA İ&K'lerine tam uyumluluğa dair delili kurum içinde doğrulayacaktır.
 - Üretici grubu, onaylamadan önce bu yeni üretici grubu üyeleri için bir kurum içi KYS denetimi gerçekleştirecektir.

- SK, bu üyelerin kurum içi GRASP değerlendirmesini ve işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahı ile ilgili İFA İ&K'lerine tam uyumluluk delili dahil olacak şekilde kurum içi KYS İ&K'lerinin değerlendirmesini talep edecektir.
- p) Eklenen yeni üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri, onaylanan üretici grubu üyesi/üretim tesisi sayısını %10'un üzerinde artırıyor ya da üretim alanı yeni üyeler/tesisler nedeniyle %10'dan fazla artıyorsa, aşağıdakiler geçerli olacaktır.
SK işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahı ile ilgili İFA İ&K'lerine tam uyumluluğuna dair delil talep edecek ve bu durumda GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerini izleyecektir.
- q) Üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri veya PHU'lardan oluşan örnek grubun kurum içi ve kurum dışı değerlendirme sonuçları arasında büyük farkların mevcut olması durumunda, bu farklılık her bir ilgili İ&K'nin GRASP kontrol listesinin "Yorumlar/Açıklamalar" bölümünde belirtilmelidir. Aynı durum, kurum dışı değerlendirme öncesinde gerçekleştirilen kurum içi KYS değerlendirmesi ve düzeltici eylemler için de geçerlidir. Büyük farklılıklar, kurum içi değerlendirme sonuçlarında ciddi bir sorun bulunduğunu gösterebilir ve değerlendirme sorumlusu GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerinde belirtilen şekilde ilerlemelidir.
- r) Nerede tespit edildiklerinden (saha veya PHU veya alt yüklenici) bağımsız olarak tüm uyumsuzluklar, üretim tesisi, PHU veya iş gücü alt yüklenicisine ve eğer uygulanmışsa düzeltici faaliyetlere referans ile birlikte GRASP kontrol listesinin "Yorumlar" alanına kaydedilmelidir.
- s) Nihai GRASP değerlendirme raporu, üreticinin/üretici grubunun/çoklu tesis üreticilerinin tamamı için tüm bulgular ile nihai sonuçları içerecek ve kapanış toplantısında sunulacaktır. GRASP değerlendirme raporu, GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerinde açıklananla aynı bilgileri içermelidir. Uygulanabilir olduğunda, SK GLOBALG.A.P. BT sistemlerinin düzenlediği değerlendirme raporu şablonunu kullanacaktır.

6.3 Alt yüklenicili PHU'lar veya diğer dışarıdan kaynak kullanılan hizmetler için değerlendirme prosedürü

En yeni GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri ve GLOBALG.A.P. genel eklenti kurallarına ek olarak aşağıdaki GRASP'a özgü kurallar geçerli olacaktır:

Bir GLOBALG.A.P. onaylı SK, bir üretim döngüsünde GRASP kapsamında alt yüklenicili bir PHU/diğer dışarıdan kaynak kullanan hizmet ile ilgili olarak halihazırda bir GRASP değerlendirmesi gerçekleştirdiyse, başka bir SK PHU'yu/diğer dışarıdan kaynak kullanılan hizmeti yeniden değerlendirmeden değerlendirme sonucunu kabul edebilir.

İkinci SK, aşağıdakilerin tümünün geçerli olduğu durumlarda alt yüklenicili bir PHU/diğer dışarıdan kaynak kullanan hizmet için sosyal uyumluluk konulu bir GLOBALG.A.P. dışı denetimi/sertifikayı kabul edebilir:

1. Alt yüklenicili PHU/diğer dışarıdan kaynak kullanan hizmet sosyal denetimin/sosyal uyumluluk sertifikasının geçerli bir kanıtını elinde bulunduruyorsa.
2. Alt yüklenicili PHU/diğer dışarıdan kaynak kullanan hizmet kapsamı, GLOBALG.A.P. sertifikasyonu ve GRASP ile aynı kapsamdaysa.
3. Denetim/sertifikasyon, GRASP için başvuran üreticiye sağlanan alt yüklenicili PHU/diğer dışarıdan kaynak kullanılan aktivite hizmetini içeriyorsa.

7 GRASP DEĞERLENDİRME SORUMLULARININ YETERLİK GEREKLİLİKLERİ

En yeni GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri ve GLOBALG.A.P. genel eklenti kurallarına ek olarak aşağıdaki GRASP'a özgü kurallar geçerli olacaktır:

7.1 Resmi yeterlikler

Tüm GRASP kurum dışı değerlendirmelerinde, aşağıdaki tüm gerekliliklerle birlikte GLOBALG.A.P. IFA denetçi yeterliği gereklidir.

Öz değerlendirmeler ve kurum içi denetimler gerçekleştiren denetçiler için yeterlik gereklilikleri, denetçi yeterlikleri ile ilgili GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerini ve bu belge kapsamındaki kuralları izlemelidir.

7.2 Teknik beceriler, eğitim ve yeterlikler

- GRASP değerlendirmesi yapmak için yola çıkan bir tüm değerlendirme sorumluları GLOBALG.A.P. BT sistemlerinde GRASP testini (uygulanabilir olduğunda) geçmelidir.
- IHT tüm GRASP değerlendirme sorumlularına gerekli SK IHT eğitimini sağlayacaktır.
- IHT eğitimi, sosyal eğitim konuları olarak aşağıdakileri içerecektir: GRASP İ&K'leri, değerlendirme sorumlusunun değerlendirmeleri gerçekleştireceği ülkede/ülkelerde onaylanmış olan Uluslararası Çalışma Örgütü sözleşmeleri (değerlendirmenin gerçekleştirileceği ülkede/ülkelerde GRASP uyumluluğu ile ilgili yasla değişiklikler, geliştirme ve düzenlemeler dahil), insan hakları konseptleri ve SK'nin GRASP değerlendirmeleri yapacağı ülkelerdeki cebri çalıştırma ve çocuk işçiliği sorunları. Bir GRASP NIG'i mevcut olduğunda, ilgili kriterler ve destekleyici yönetmelikler, SK'nin GRASP değerlendirmeleri yaptığı ülkelerin NIG'lerinin genel hatlarını izleyebilir. (Tümü gündem, katılımcı listesi ve sertifikalar ile birlikte belgelendirilmelidir.) NIG'de eksik olabilecek herhangi bir bilgi için eğitimin dahil edilmesi IHT'nin sorumluluğundadır.
- IHT eğitimi, iş gücü ve sosyal kapsam için geçerli mülakat ve belge inceleme tekniklerini içermelidir. Bu teknikler, SK'nin GRASP değerlendirmelerini gerçekleştireceği ülkelerin geleneklerini ve kültürünü yansıtmalıdır.
- Eğitim toplamda (en az) 12 etkin saatten (sosyal konular için en az 8 saat ve mülakat ile belge inceleme için 4 saat) oluşmalıdır. Bu saatler, konular hakkında birkaç farklı eğitimin toplanmasıyla tamamlanabilir. Süre ve içerik, bu gereklilik için sağlanan kanıt (kanuna uygun niteliklere dahil edilen eğitim kanıtı/kanıtları, eğitim sertifikası/sertifikaları vb.) üzerinde belirtilecektir. Bu deliller, kapsam dahiline alınan yeni kurslar ve konular belirtilerek 3 yılda bir yenilenecektir.
- Değerlendirme sorumlusunun kişisel yeterliğinin resmi bir yeterliği (akademik unvan) veya resmi bir kursun başarıyla tamamlanmasını (GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerine göre bir üçüncü tarafın verdiği onaylı eğitim) içerdiği durumlarda, IHT eksik konuları kapsayacak ve/veya değerlendirme sorumlusunun kursu aldığı veya akademik unvanı edindiği zamandan bu yana gerçekleşen ilgili değişiklik ve gelişmelere odaklanacaktır.
- Tüm değerlendirme sorumlularının GRASP kapsamı için benzer kriterler ve işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahı ile ilgili IFA'daki benzer İ&K'leri içeren şekilde GRASP'ın uygulandığı ülkede daha önceden değerlendirme/denetim yapma deneyimi olmalıdır. Bu, asgari olarak aşağıdakileri içermelidir: Denetçi olarak GRASP'ın uygulandığı ülkede en az iki denetim gerçekleştirmiş olmak (denetlenen plan veya norm GRASP kapsamı için benzer kriterleri ve IFA'da işçilerin refahı ile ilgili benzer İ&K'leri içermelidir).

- h) Değerlendirme sorumlusunun, değerlendirmenin yürütüleceği ülkede işçilere eğitim vermek ve çalışma talimatlarını sunmak için kullanılan yerel dilde/çalışma dilinde yeterli “çalışma dili” becerilerine sahip olması gerekmektedir. Buna, ilgili çalışma dilinde yerel olarak kullanılan uzman terminoloji dahil edilmelidir. Değerlendirme sorumlusunun işçiler ile yaptığı mülakatları desteklemek üzere bir tercüman kullanması onaylanabilir ancak tercüman yalnızca mülakatlar için kullanılacak ve GLOBALG.A.P. Sekreterliği, tercüman kullanımı konusunda bilgilendirilecektir. Tercümanın yeterliği ve gereklilikleri GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerine uygun olmalıdır.
- i) GRASP değerlendirme sorumlusunun değerlendirme becerileri de aşağıdakiler yoluyla doğrulanmalıdır:
- a. Yetkili bir GRASP değerlendirme sorumlusunun gerçekleştirdiği bir Seçenek 1 bireysel üretici veya Seçenek 2 üretici grubu üyesi ve Seçenek 2 GRASP KYS denetimine şahitlik edilmesi (deliller yetkili GRASP değerlendirme sorumlusu tarafından belgelendirilecektir).
- b. IHT şahitliğinde aşağıdaki değerlendirmenin/denetimin gerçekleştirilmesi:
- GRASP değerlendirme görevlisi, Seçenek 1 kapsamında en az bir bireysel üretici, Seçenek 2 kapsamında en az bir üretici grubu üyesi ve Seçenek 2 kapsamında en az bir GRASP KYS denetimini değerlendirmeli ve IHT bu değerlendirmeye şahitlik etmelidir. Şahit değerlendirmesi, aynı SK'nin IHT tarafından atanan halihazırda onaylı bir GRASP değerlendirme görevlisi tarafından da gerçekleştirilebilir. Bu kararın sorumlusu IHT olacaktır.
- Her iki doğrulama da (bir GRASP değerlendirmesine şahitlik edilmesi ve bir şahitlik değerlendirme gerçekleştirilmesi) değerlendirmenin uygulanacağı ülkeden farklı bir ülkede gerçekleştirilmiş olabilir.
- j) GRASP için onaylı bir SK, GRASP için gereken becerilerin tamamına değil, ancak bir kısmına sahip olan bir GLOBALG.A.P. denetçisinden faydalanabilir ancak denetçinin GLOBALG.A.P. birincil üretimi için yeterliği olmayan ancak onaylı sosyal denetçiler olan değerlendirme sorumlularına eşlik etmesi gerekmektedir. SK, denetçinin/denetçilerin sosyal yeterliklerine dair ve yukarıdaki c), d), e), f), g) ve h) maddelerine dair deliller sağlayacaktır (SK IHT tarafından bunlar sağlanmadığında da aynı durum geçerlidir). SK, değerlendirme prosedürü ve uygulanabilir GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri hakkındaki GRASP genel kuralları hakkında sosyal denetçiyi desteklemekten sorumludur.
- k) Bu yeterlilikler, herhangi bir değerlendirme sorumlusu onayı GLOBALG.A.P.'e gönderilmeden SK tarafından doğrulanmalıdır. SK'ler, GLOBALG.A.P.'e bunu teyit eden, IHT tarafından imzalanmış yazılı bir beyanı sunmalıdır.

7.3 Yeterlilik kanıtlarının saklanması

SK, GRASP değerlendirme sorumlusunun bilgi ve yeterliğinin belgelerinin saklanması için bir prosedür uygulayacaktır.

- a) Mevzuatta değişiklik yapılan her durumda IHT tarafından eğitim sunulacaktır. Bunun yerine eşdeğer kurum dışı eğitim de sunulabilir.
- b) GRASP değerlendirme sorumluları tüm yeni GRASP IHT eğitimlerini (yeni eğitimler mevcut oldukça) tamamlayacaktır.
- c) SK, uyumluluğu doğrulamak için en az 4 yılda bir GRASP değerlendirme görevlilerinin her biri için bir GRASP şahit değerlendirmesi veya yeniden değerlendirmesi gerçekleştirilecektir.
- d) SK, uyumluluğu korumak üzere her GRASP değerlendirme sorumlusunun birkaç farklı üreticide yılda en az iki değerlendirme gerçekleştirdiğinden emin olacaktır.

- e) GRASP değerlendirme sorumlularının GRASP'ı uyguladıkları ülkede GRASP ile ilgili gelişmeler (ör. NIG'ler), sorunlar ve mevzuat değişiklikleri konusunda bilgilendirilmeleri ve bunların farkında olmaları için SK yapısı içinde sistemler mevcut olmalıdır. Çalışma kanunlarına ve yönetmeliklerine dair bilgi eksikliği ya da NIG'de eksik, çelişen veya açıklanmamış/ele alınmamış iş gücü bilgilerinin bulunması, Sertifikasyon Bütünleştirme Programı (CIPRO) dahilinde uyumsuzluk için gerekçe teşkil etmeyecektir.

7.4 IHT yeterlikleri

GRASP değerlendirmesi öncesinde, SK'lerin tüm GRASP değerlendirme sorumlularının eğitimi, yeterliği ve yetkinliğinin muhafaza edilmesinden sorumlu bir GRASP IHT'si olmalıdır. Bu IHT, GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerinde belirtilen gerekliliklere ve aşağıdakilerin tamamına uyacaktır:

Seçili GRASP IHT'si:

1. Bu belgede belirtilen GRASP değerlendirme sorumlusu gerekliliklerini ve GLOBALG.A.P. denetçi gerekliliklerini karşılamalıdır
2. GRASP IHT eğitimini almalı ve GRASP IHT testinden geçmelidir
3. Mevcut olduğunda, GRASP IHT güncelleme eğitimlerini tamamlamalıdır

7.4.1 IHT'nin ana faaliyetleri

- a) Temel personelin, GRASP genel kurallarına (bu belge) uyum ile ilgili gelişmeler, sorunlar ve mevzuat değişiklikleri konusunda bilgi ve farkındalık sahibi olduğunu gösterecek bir sistemin belirlenmesi.
- b) Çevrim içi eğitim güncellemeleri, mevzuat değişiklikleri ve/veya GRASP NIG'leri ya da normatif belgelerde güncellemeler mevcut olduğunda GRASP değerlendirme sorumlularının yeterliklerinin güncellenmesinin sağlanması
- c) GRASP değerlendirme sorumlusuna onay verilmeden önce, sorumlunun en az bir GRASP Seçenek 1 üretici veya Seçenek 2 üretici grubu üyesi ve bir Seçenek 2 GRASP KYS denetimine şahitlik etmiş olması
- d) Denetçiler tarafından GLOBALG.A.P. Sekreterliğine gönderilen tüm bilgilerin kontrol edilmesi ve bunların sorumluluğunun Sekreterliğine iletilmelidir.
- e) Onaylanmış GRASP değerlendirme sorumlularının yetkinliğini etkileyen değişiklikleri takip eden 24 saat içinde GLOBALG.A.P.'in bilgilendirilmesi

7.5 GRASP'de kurum içi KYS ve çitlik denetimleri için resmi yeterlikler

Her ikisi de aşağıdakiler ile birlikte GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerindeki yeterlik gerekliliklerine uyum için delil sağlamalıdır:

- a) Delil, ülke riski ve mülakatlar konusundaki GRASP genel kuralları hakkında bilgi
- b) Yasal çalışma yönetmelikleri, insan kaynakları sorunları ve Uluslararası Çalışma Örgütü iş gücü sözleşmeleri hakkında bilgi ve/veya bunlara erişim
- c) İlgili ülkenin GRASP NIG'i hakkında (açığa çıkar çıkmaz) bilgi edinme
- d) Değerlendirmelerin gerçekleştirileceği yerel dilde/çalışma dilde yeterli çalışma dili becerileri

8 GRASP UYGUNLUK SİSTEMİ

En yeni GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerine ek olarak aşağıdaki GRASP'a özgü kurallar geçerli olacaktır:

8.1 GRASP değerlendirme sonuçları

GRASP uyumluluk seviyesi uygunluğu, bir puanlama sisteminin sonucuna dayalıdır. GRASP kontrol listesi iki İ&K seviyesinden oluşur: Majör Zorunluluklar ve Minör Zorunluluklar.

8.1.1 Uyumluluk seviyesi gereklilikleri

- *Majör Zorunluluk:* Uygulanabilir tüm Majör Zorunluluk kriterlerinde **tüm** değerlendirmelerde **%100 uyumluluk** zorunludur.
- *Minör Zorunluluk:* Bu GRASP sürümünün **ilk** değerlendirmesinde tüm Minör Zorunluluk kriterlerinde **%70 uyumluluk** zorunludur.
- *Minör Zorunluluk:* Bu GRASP sürümünün takip değerlendirmesinde ve/veya sonraki değerlendirmelerinde tüm Minör Zorunluluk kriterlerinde **%75 uyumluluk** zorunludur.

Yalnızca **işçisi olmayan aile çiftlikleri** için geçerli olan uyumluluk kuralları:

- *Majör Zorunluluklar:* Uygulanabilir tüm Majör Zorunluluk kriterlerinde **tüm** değerlendirmelerde **%100 uyumluluk** zorunludur.
- *Minör Zorunluluklar:* Bu GRASP sürümünün ilk değerlendirmesinde Minör Zorunluluk kriterlerinde herhangi bir uyumsuzluk kabul edilir.
- *Minör Zorunluluk:* Bu GRASP sürümünün *sonraki ve/veya takip değerlendirmelerinde* tüm Minör Zorunluluk kriterlerinde **%100 uyumluluk** zorunludur.

Üretici, uyumluluk seviyesi gerekliliklerine başvurarak GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerinin en güncel sürümüne uyacaktır.

8.1.2 Minör Zorunluluk hesaplamaları

İlk değerlendirme için

İlk değerlendirmede gereken minimum Minör Zorunluluk uyumluluğu aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanır:

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{(İlgili alt} \\ \text{kapsamlar için} \\ \text{Minör} \\ \text{Zorunluluk} \\ \text{kriteri sayısı:)} \\ 25 \end{array} \right\} \times \%70 = \begin{array}{l} \text{(Gereken minimum} \\ \text{toplam Minör} \\ \text{Zorunluluk kriteri} \\ \text{sayısı)} \end{array}$$

Bu şekilde, 25 Minör Zorunluluk kriteri $\times 0,7 = 25 \times 0,7 = 17,5$ olarak hesaplanır; bu da yukarı doğru yuvarlanarak en az 18 Minör Zorunluluk kriterine uyulması gerektiği anlamına gelir.

İzin verilen maksimum Minör Zorunluluk kriteri uyumsuzluğu sayısı 7'dir (toplam 25 – 18). Dolayısıyla, bir üreticinin uyumlu olduğu en az 18 Minör Zorunluluk kriteri olmalı ve uyumlu olmadığı Minör Zorunluluk kriteri sayısı 7'yi aşmamalıdır.

Bir üreticinin 17 uyumlu Minör Zorunluluk kriteri varsa, bu, %68'lik bir uyumluluk seviyesine karşılık gelir; bu da **GRASP'ın minimum uyumluluk seviyesine uygun değildir**.

Not: Örneğin %69,8'lik bir puan, %70'e *yuvarlanamaz* (geçiş yüzdesi)

Takip değerlendirmesi ve sonraki değerlendirmeler için

Sonraki değerlendirmelerde gereken minimum Minör Zorunluluk uyumluluğu aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanır:

$$\left\{ \begin{array}{c} \text{(İlgili alt} \\ \text{kapsamlar için} \\ \\ \text{Minör} \\ \text{Zorunluluk} \\ \text{kriteri sayısı:)} \\ 25 \end{array} \right\} \times \%75 = \begin{array}{c} \text{(Gereken toplam} \\ \text{Minör Zorunluluk} \\ \text{kriteri sayısı)} \end{array}$$

Bu şekilde, 25 Minör Zorunluluk kriteri $\times 0,75 = 25 \times 0,75 = 18,75$ olarak hesaplanır; bu da yukarı doğru yuvarlanarak en az 19 Minör Zorunluluk kriterine uyulması gerektiği anlamına gelir.

8.2 Uygunluk belgesi kararı

Uygunluk belgesini sağlama yönündeki karar, halihazırda gerekli yeterliğe sahip olan ve GRASP değerlendirmesini yapan kişiden farklı olan bir GRASP değerlendirme sorumlusu tarafından, GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri ve bu belgedeki kurallar izlenerek verilecektir.

Gizlilik, veri kullanımı ve veri açıklaması

GRASP değerlendirmesinin ayrıntılı sonuçları, yalnızca veri erişim kurallarının şart ve koşullarına uygun şekilde GLOBALG.A.P. BT sistemlerinin kullanıcılarına gösterilecektir.

Uygunluk belgesi, ve GRASP değerlendirmesinin sonuçları yalnızca aşağıdaki şartlarda GLOBALG.A.P. BT sistemlerinde görüntülenebilir:

- Gereken uyumluluk seviyeleri puanlama sisteminde belgelendirilmiştir.
- Geçerli bir GLOBALG.A.P. birincil üretim veya referans düzen/AMC sertifikası mevcuttur ve işçilerin iyiliği ile ilgili İ&K'lerin doğrulandığı ve tam uyumluluk içinde olduğuna dair deliller mevcuttur.

Uyumsuzluklar nedeniyle gereken seviyelere ulaşılamadıysa ve uyumsuzluklar GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerine uygun şekilde *düzeltilmediyse* tüm uyumsuzluklar, bekleyen düzeltici eylemler ve ilgili yorumları içeren GRASP kontrol listesi GLOBALG.A.P. BT sistemlerine yüklenecektir. Bu aşamadan sonra, nihai değerlendirme raporunu oluşturacak ve SK karar komitesi üretici uyumsuzluğu için GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerini izleyerek bir askıya alma kararı ve/veya başka yaptırım kararları verecektir. Bu bilgiler veri erişimi kurallarının şart ve koşulları kapsamında yalnızca GLOBALG.A.P. BT sistemlerinin kullanıcılarına gösterilecektir.

Genel sonuç, bir açık uyumsuzluk ya da askıya alma durumunu yansıtacaktır.

GRASP'in uygulanabilir olmadığına dair bir beyan gerektiren KYS'si olmayan Seçenek 1 için değerlendirmeden önceki yıl işçi bulunmama durumunun değerlendirme sorumlusu tarafından doğrulandığını gösteren bir nihai değerlendirme raporu sunulacaktır.

8.3 GRASP değerlendirmesi ile birlikte habersiz birincil üretim yeniden sertifikasyon denetimi

GRASP eklenti programı, üreticilere habersiz takip denetimleri yapılmasını gerektirmez. Ancak ilk değerlendirme, takip değerlendirmeleri ve sonraki değerlendirmelerde GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerini izlemek için gerekli olduğunda GRASP bir üreticinin/üretim grubunun habersiz birincil üretim denetimi sırasında değerlendirilecektir. Bu durumda, üretici/üretici grubu SK denetçisi birincil üretim habersiz denetimine başlamaya uygun hale gelir gelmez GRASP değerlendirmesi konusunda bilgilendirilebilir.

8.4 GRASP'ta uyumsuzluk ve uygunsuzluk

SK, üreticiler, üretici grupları veya KYS'li çoklu tesis üreticileri ile ilgili en yeni GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerini uygulayacak ve ayrıca aşağıdakiler ile ilgili olarak bu belgeye dahil edilen özel göstergeleri de uygulayacaktır:

- SK denetimi sırasında tespit edilen uyumsuzlukların ele alınması
- Yaptırımların uygulanması (uyarı, askıya alma veya iptal)

Askıya alma veya iptal, GRASP uygunluk yazısı ya da GRASP eklentisi ile ilgili herhangi bir aygıt veya dokümanın kullanımının tamamen yasaklanması ile sonuçlanır (tüm ürünler, tüm tesisler).

Bir iptal kararı verilmiş bir üretici, GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerinde belirtilen dönem ile ilgili olarak yeni GRASP değerlendirmesi için kabul edilmeyecektir.

Uygunluk belgesi olmayan üreticilerin uyumsuzlukları ve uygunsuzlukları GLOBALG.A.P. BT sistemlerine kaydedilecek ve GLOBALG.A.P.'in veri erişimi kurallarına dayalı olarak bunlara erişilebilecektir.

8.5 Uygunluk belgesi ve değerlendirme döngüsü

Sertifikasyon süreci hakkındaki en yeni GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri ve GLOBALG.A.P. genel eklenti kurallarına ek olarak aşağıdaki GRASP'a özgü kurallar geçerli olacaktır:

- GRASP uygunluk belgesi yalnızca geçerli bir GLOBALG.A.P. birincil üretim veya referans düzen/AMC sertifikası varsa ve işçilerin iyiliği ile ilgili İ&K'lerin doğrulandığı ve tam uyumluluk içinde olduğuna dair deliller mevcutsa düzenlenecektir.
- GRASP uygunluk belgesi, yalnızca gerekli Majör Zorunluluk ve Minör Zorunluluk seviyelerine ulaşıldığında ve bunlar arşivlenerek ve GLOBALG.A.P. BT sistemlerinde belgelendirildiğinde düzenlenecektir.
- GRASP uygunluk belgesi geçerli GLOBALG.A.P. birincil üretim veya referans düzen/AMC sertifikasının sahibi olan tüzel kişi (üretici grubu/çok tesisli üretici) için düzenlenecektir.
- Değerlendirme onay döngüsü, açıklanan kapsama göre herhangi bir yaptırıma ve uzatmalara da tabi olup 12 aydır.

8.6 Uygunluk belgesi bilgileri

Uygunluk belgesi, GLOBALG.A.P. BT sistemi tarafından en yeni GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri ve GLOBALG.A.P. genel eklenti kuralları izlenerek düzenlenecektir.

8.7 Bütünleştirme programı

GRASP bütünleştirme programı için mevcut durumda geçerli olan GLOBALG.A.P. genel yönetmeliklerinde bütünleştirme programı için belirlenmiş olan kurallar geçerlidir.

9 KARAR VERME/YÖNETİŞİM

GRASP kapsamında verilen kararlar, GLOBALG.A.P. Kurulunun Danışma Kuruluna ait olacaktır. Seçilen GRASP Teknik Komitesi, GRASP İ&K'leri, NIG'ler ve diğer tüm GRASP normatif ve destekleyici belgeleri ile ilgili tüm teknik sorunlardan sorumludur.

10 TERİMLERİN TANIMLARI VE KISALTMALAR

10.1 Kısaltmalar

Bu belge ve diğer tüm GRASP ile ilgili belgeler için aşağıdaki kısaltmalar geçerlidir:

AMC	Onaylanan değiştirilmiş kontrol listesi
SK	Sertifikasyon kuruluşu
SSS	Sık sorulan sorular
GRASP	GLOBALG.A.P. Sosyal Uygulamada Risk Değerlendirmesi
IHT	Kurum içi eğitimci
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
NIG	Ulusal Yorumlama kılavuzu
İ&K/İ&K'ler	İlkeler ve kriterler
PHU	Ürün işleme birimi
KYS	Kalite yönetim sistemi
TC	Teknik komite

10.2 Tanımlar/Sözlük

GRASP eklentisi ile ilgili tüm tanımların listesi için lütfen GRASP sözlüğüne başvurun.

GRASP normatif ve destekleyici belgelerini GLOBALG.A.P. web sitesinde bulabilirsiniz.

Telif Hakkı

© Telif Hakkı: GLOBALG.A.P. c/o FoodPLUS GmbH, Spichernstr. 55, 50672 Cologne, Germany.
Kopyalamaya ve dağıtımına sadece değiştirilmemiş formda izin verilir.